

COLUMN

Aanpak problemen niet blokkeren door bestuurlijke discussies!

Waar geld te verdienen valt, zullen bepaalde individuen in onze samenleving de verleiding niet kunnen weerstaan zich te verrijken ten koste van de gezondheid van mensen en dieren, duurzaamheid en veiligheid. Er zijn talloze initiatieven ontplooid om deze vorm van criminaliteit aan te pakken en er zijn zeker successen geboekt. Desondanks rapporteert de commissie Mans in 2008 dat het dringend noodzakelijk is verdergaande stappen te zetten. De commissie signaleert dat er (nog steeds) sprake is van een handhavingstekort. De tijd is rijp voor de oprichting van regionale omgevingsdiensten, betere afstemming tussen bestuurs- en strafrecht en een professionele informatiehuishouding. Nu, anno 2011, constateert de verantwoordelijk staatssecretaris Atsma dat, met uitzondering van de provincies Gelderland en Zuid-Holland, het niet vlot met de oprichting van dergelijke diensten. Het is een betreurenswaardige constatering, te meer daar op hoofdlijnen de analyse van de commissie Mans in bestuurlijk Nederland werd gedeeld. De aanpak van de gesignaleerde problemen lijkt, terecht of onterecht, daar blijf ik verre van, geblokkeerd te worden door met name bestuurlijke discussies over structuren. Ik ben van mening dat deze structuurdiscussie ambtelijk handhavend Nederland er niet van behoort te weerhouden andere nuttige aanbevelingen vanuit de commissie Mans met voortvarendheid op te pakken. Ik denk daarbij aan het verzamelen van data over prioritaire thema's zoals asbest, verontreinigde grond etc. Deze data kunnen dan worden geanalyseerd en veredeld tot informatie op basis waarvan de (zeker in deze tijd van schaarse) beschikbare middelen in gezamenlijkheid, effectief kunnen worden ingezet. Hiermee wordt concreet invulling gegeven aan informatiegestuurd toezicht en handhaven. Een ieder is hiermee gediend: de burger, het bedrijfsleven en de handhaver. Alleen de milieucrimineel niet, maar daar is het toch allemaal om te doen, niet waar?!

Ronald Visser
Adjunct-directeur Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid, voorzitter van het Landelijk Overleg Regionale Milieudiensten (LORM) en sinds 2008 LOM-lid namens de gemeenten.

De tekst is ingekort.
Lees de volledige column op [www.handhavingsportaal.nl/
vakbladen/ketenkrant](http://www.handhavingsportaal.nl/vakbladen/ketenkrant)

FOTOGRAF BEELDREDAKTIE/RUUD VAN ZWETH

RMT Rotterdam-Rijnmond koploper betekenisvolle zaken

Milieu-onderzoek, geen sprong in het diepe a.u.b.!!

Zijn collega's vinden hem goed van de tongriem gesneden. Een interview met Cor van der Will, chef opsporing RMT Rotterdam-Rijnmond, levert inderdaad een stroom informatie op. Vooral over informatiegestuurd opsporen en Rechercheren in plaats van reageren op incidenten. Landelijk een hele omslag voor milieuteams, in Rotterdam-Rijnmond inmiddels gesneden koek.

Waarom gaat het zo goed in Rotterdam-Rijnmond?

"Omdat wij veel eerder begonnen zijn met informatiegestuurd Rechercheren dan de rest van Nederland. We lopen gewoon een beetje voor. Al vanaf 2001

werken wij binnen het milieuteam vanuit twee sporen: de incidentgerichte opsporing en probleemgericht Rechercheren. Toen in 2006 in iedere politieregio RMT's en IMT's werden ingesteld, hebben wij onze teams

samen gevoegd en de focus verlegd: 80 procent is betekenisvolle zaken geworden en 20 procent ondersteuning andere afdelingen en incidenten. Dat was voor sommigen wel even wennen: Rechercheren moet je leren. Ons voordeel was dat een gedeelte van de groep al ervaring ermee had opgedaan. Inmiddels is iedereen enthousiast. Logisch, want informatiegestuurd Rechercheren levert veel succesvollere resultaten op!"

» Lees verder op pagina 2

Nieuw! Iedereen kan link plaatsen op www.handhavingsportaal.nl

Het Handhavingsportaal is de overzichtelijke startpagina voor alle handhavers van de leefomgeving. Sinds kort is het mogelijk om zelf een link hiervoor aan te leveren. Heb je interessante informatie, draaiboeken, best-practises of bijvoorbeeld standaardformulieren waarvan anderen gebruik zouden kunnen maken, meld de link dan aan en help je collega's op weg!

Steeds meer handhavers weten hun weg te vinden op het handhavingsportaal. Met elke dag het laatste nieuws en inmiddels meer dan 3000 links naar handige praktijkvoorbeelden, actuele publicaties, bijeenkomsten, opleidingen en de laatste wet- en regelgeving. Makkelijk vindbaar via de indeling in thema's en subthema's. Samen met diverse specialisten en ervaringsdeskundigen in het veld wordt voortdurend gezocht naar informatie om de volledigheid en actualiteit van de verschillende subthema's te waarborgen. Op het portaal staan geen

documenten, maar alleen links. De gebruiker komt met een klik meteen bij de bron van de informatie terecht. De bron blijft dus verantwoordelijk voor de inhoud.

Klik op 'mijn nieuws' en voeg toe

Heeft jouw gemeente een nieuw handhavingsplan opgesteld? Is er een andere methodiek voor controle op metaalbedrijven ontwikkeld? Heeft de provincie een nieuw hoofdhandhaving benoemd, of is jouw organisatie een innovatieve samenwerkingsvorm, een ketenhandhavingsproject

of informatie-uitwisselingsproject begonnen? Lever de link naar dat nieuws of naar de betreffende stukken aan via de knop 'mijn nieuws' op www.handhavingsportaal.nl. Een deskundige redactie beoordeelt de bijdrage en beslist of de link naar de informatie met de vermelding van de bron op de portal wordt geplaatst. Alleen kwalitatief goede stukken worden via de portal ontsloten. Altijd met vermelding van de organisatie die de betreffende link heeft aangeleverd!

QR-code scannen met je smartphone, en je zit meteen op de website.

3 Interview met Jenny Thunnissen

3 Het nieuwe (samen)werken

6 Modelproject Evoo op de plank

7 De terreur van de crossmotor

8 Ketenproject stookolie binnenvaart

Gratis!

Het boek *Asbesteiten* voor snelle beslissers!
Of loot mee voor een gratis workshop over het nieuwe werken. Kijk op [www.handhavingsportaal.nl/
vakbladen/ketenkrant](http://www.handhavingsportaal.nl/vakbladen/ketenkrant)

VT-trofee & Handhaver en Talent van het Jaar samengevoegd

Verkiezingen Handhaving en Toezicht 2011

Iedere toezichthouder, controleur, inspecteur, opspoorer of specialist die zich inzet voor een gezonde, veilige en rechtvaardige samenleving of een beter milieu kan in aanmerking komen voor de titel Handhaver van het Jaar 2011 of kan met een project meedingen naar de project trofee voor vernieuwend toezicht. Het LOM is voor de verkiezing de samenwerking aangegaan met het Centrum voor Criminaliteitspreventie en Veiligheid (CCV), vereniging Stadswerk en de Inspectieraad. Dat betekent dat er dit jaar maar één verkiezing wordt georganiseerd voor alle handhavers van de leefomgeving uit het rode, groene, blauwe of grijze kleurspoor, voor de handhavers van de openbare ruimte, de sociale leefomgeving en alle rijksinspecties. Inschrijven kan de hele maand mei, dus ga naar www.verkiezingenhandhavingtoezicht.nl en nomineer een collega of dien een project in! Naast de categorieën 'persoon' en 'project', zal net als in voorgaande jaren de verkiezing in de derde categorie 'talent' samen met de scholen worden georganiseerd.

HANDHAVER
van het jaar

» [vervolg van pagina 1](#)

Milieu-onderzoek, geen sprong in het diepe a.u.b.!!

Informatiegestuurd recherchen dus. Maar hoe doe je dat?

“In het verleden gingen we af op incidenten en signalen vanuit andere organisaties. Bij meerdere incidenten zagen we het als structureel en startten we een probleemgericht onderzoek. Tegenwoordig wordt alle binnenkomende informatie eerst geanalyseerd en veredeld door informatierechters. Zij stellen een Preweedocument op: een rapport met zoveel mogelijk feiten en achtergronden. De informatiemakelaar vult het document aan met beschikbare informatie vanuit collega-handhaafdiensten. Vervolgens beslist het ISO (Interregionaal Selectie Overleg) op basis van de feiten of een onderzoek moet worden gestart.”

En dan?

“Dan is het van belang om op de juiste plek in de keten in te steken. Vroeger gingen we automatisch terugrecherchen, nu gaan we eerst in een projectteam nadenken over hoe we de opsporing willen inzetten. We maken met alle kennis die we hebben verzameld een stroomschema: welke actoren zitten waar in de keten, welke vormen een risicofactor en hoe kunnen we ingrijpen? Dat schema geeft sturing aan de opsporing. Met ons huidige team van 23 medewerkers draaien we gemiddeld vier grote onderzoeken tegelijkertijd.”

Klinkt gedegen. Behalve dat informatie uitwisselen met andere diensten. De politie staat niet echt bekend om zijn open instelling.

“Dat klopt, de politie is van nature wantrouwend. Toezichhouders denken wat ons betreft soms te veel

mee met het bedrijf, waardoor een verdachte van tevoren kan worden geïnformeerd. Wij zien het anders. Een bedrijf wil wat en creëert een probleem. Wij zijn er niet om het probleem op te lossen, maar om te corrigeren als het bedrijf het niet goed doet. Dat wil niet zeggen dat wij geen informatie willen delen, graag zelfs. Zo hebben we met de DCMR een convenant afgesloten om informatie uit te wisselen. Bestuurlijke informatie over vergunningen of informatie over wapenbezit is voor ons heel belangrijk. Ook mag het bestuur altijd putten uit onze gegevens, als maar transparant is waarvoor de informatie nodig is en waarvoor het gebruikt gaat worden.”

Wat verstaan jullie eigenlijk onder betekenisvolle zaken?

“Dat zijn milieudelicten waarbij onomkeerbare milieuschade wordt aangericht, recidivisten zijn betrokken, financieel gewin is of zaken waarbij het maatschappelijk belang in het geding is, zoals de volksgezondheid. Milieupolitie, het klinkt vaak een beetje geitenwollensokkenachtig, maar pas op, het gaat regelmatig om forse sommen geld en (op termijn) dodelijke slachtoffers.”

Kun je een voorbeeld geven van een informatiegestuurd onderzoek?

“In 2007 kwamen er bij ons meerdere meldingen binnen over een internationaal transportbedrijf met een eigen tankreiningsinstallatie. DCMR constateerde dat de opslag van gevaarlijke

stoffen niet conform de regels was en IVW kreeg signalen van chauffeurs dat hun tanks niet volgens de juiste classificatie werden gereinigd. Een Preweedocument werd opgesteld en het selectieoverleg besloot dat nader onderzoek moest plaatsvinden. Maar hoe breng je het milieudelict – zonder de daders te alarmeren en zonder talloze watermonsters te moeten nemen - in kaart? Samen met het IVW en de wijkpolitie besloten we verkeerscontroles (rijtijdenwet en wet gevaarlijke stoffen) uit te voeren. We controleerden de tankwagens voor en na de reiniging, een verborgen camera legde vast welke wagens de poort in- en uitreden. Vervolgens hebben we met DCMR het pand doorzocht en de reinigingscertificaten uit de administratie gelicht. Die konden we vergelijken met de gegevens die de verkeerscontrole ons had opgeleverd. Valsheid in geschrifte leverde het bedrijf een boete van 200.000 euro op. Chauffeurs die zonder vrachtbijbrief in een

ongereinigde tankwagens reden, kregen 1200 euro boete, vanwege vervoer van gevaarlijke stoffen zonder vrachtbijbrief. Kijk dat komt aan!”

Als milieurechercheur moet je wel van alle markten thuis zijn!

“Klopt. Maar dat kan natuurlijk niet. Daarom zijn we nu bezig met het opstellen van proeftuinen. Dat zijn projectplannen met als doel de gemeenschappelijke informatiepositie rondom een onderwerp, zoals bijvoorbeeld asbest, te verbeteren. In de proeftuinen wordt de keten geanalyseerd, een risicoprofiel opgesteld en de aanpak bepaald. Door een multidisciplinaire samenwerking van toezicht, handhaving en opsporing kan het milieudelict vervolgens veel gericht worden aangepakt.”

Cor van der Will: “Wij doen grootschalige strafrechtelijke onderzoeken naar milieucriminaliteit. Vergelijkbaar met opsporing van drugsbendes, alleen moet je als milieurechercheur van veel meer zaken op de hoogte zijn.” Op de voorpagina met een deel van zijn team, v.l.n.r. Leo Schaap, Sonja Noomen en Laura Kievit.

EVOA keten opgerold

“Duw die kapotte rotzooi er maar gewoon tussen”, klonk het vanuit de afgetapte telefoon. Opzet bewezen! Het begon met een politiemann die wel erg veel koelkasten zag staan op een bedrijventerrein in het havengebied. Een proces verbaal werd opgemaakt en melding gedaan bij de informatierechercheur. Het veredelen van de informatie leverde echter weinig op. Bij de DCMR was er niets over het bedrijf bekend, terwijl ze op z'n minst een vergunning hadden moeten aanvragen. Ook bij de douane en VROM-I werd geïnformeerd. Met alle informatie werd een Preweedocument opgesteld, ISO besloot tot nader onderzoek. “We kozen voor observatie: waar gaan de containers heen”, vertelt Van der Will. “Daarbij maakten we gebruik van gevlagde containers, het aftappen van telefoons, het volgen van de administratieve stroom, en incidenteel lijkende controles in samenwerking met IVW, VROM-IOD, de douane en de Antwerpse collega's. Dankzij alle verzamelde informatie en de prettige samenwerking hebben we een succesvol onderzoek kunnen uitvoeren en is de keten opgerold.”

NIEUWE KANSEN VOOR INFORMATIE-UITWISSELING 1

VROM-IOD en NMa delen informatie

Veel kennis over verschillende sectoren aanwezig

Als de legale weg te duur lijkt, kunnen bedrijven op zoek gaan naar alternatieven en de milieuregels aan hun laars lappen. De VROM Inlichtingen- en Opsporingsdienst (IOD) verricht strafrechtelijke onderzoeken naar dit soort bedrijven. De Nederlandse Mededingingsautoriteit (NMa) grijpt in als bedrijven prijsafspraken maken of de markt onderling verdelen.

V.l.n.r. Ton ter Grote, Kevin Hendriks en Hans Overmars: “Overtreders moeten het voelen in hun portemonnee. Informatie-uitwisseling levert de mogelijkheid meerdere zaken te starten.”

FOTOGRAF BEELDREDAKTIE/ERIK VAN 'T WOUDE

“Wie het niet zo nauw neemt met de milieuwetgeving en uit is op zo groot mogelijk economisch gewin, zal ook op andere terreinen over de schreef gaan”, benadrukt Ton ter Grote, senior beleidsmedewerker bij de VROM-IOD. “Bij een onderzoek naar een bedrijf dat stelselmatig gevaarlijk afval met andere afvalstoffen vermengde, kwam bijvoorbeeld ook naar voren dat er in de branche onderling prijsafspraken bij aanbestedingen werden gemaakt. De NMa werd (via het OM) geïnformeerd en dat leverde meteen een kartelonderzoek op.”

“Als wij misstanden zien die niet direct betrekking hebben op ons onderzoek, geven wij dat door aan de bevoegde instanties”, vertelt Hans Overmars, rechercheur bij de VROM-IOD. “Bij ernstige strafbare feiten is dat ook wettelijk verplicht, in andere gevallen doen we het via het OM. Bovendien hebben andere instanties een andere invalshoek. Leg de informatie bij elkaar en je krijgt een breder beeld.”

De VROM-IOD is een bijzondere opsporingsdienst en maakt deel van het ministerie van Infrastructuur en Milieu. “Wij hebben veel expertise op het gebied van fraude bij woningbouwcorporaties, grensoverschrijdende afvaltransporten, bodemintermediairs, illegaal vuurwerk, asbest en afvalolie”, aldus Ter Grote. “We voeren zelf

opsporingsonderzoeken uit en zoeken zo veel mogelijk de samenwerking met andere bevoegde instanties. Regelmatig assisteren we ook bij complexe politie-onderzoeken met technische specialisten of bijvoorbeeld informatie-analisten.”

De NMa houdt toezicht op de naleving van de Mededingingswet in alle sectoren van de economie. “Uit alle hoeken krijgen en halen we informatie die de basis kan vormen voor een onderzoek naar kartelvorming of misbruik van een machtspositie”, vertelt Kevin Hendriks van de NMa. “Onze programmamanagers coördineren het in kaart brengen van verschillende sectoren door deskresearch, economisch onderzoek en het onderhouden van contacten met de collega-toezichthouders. Wij beschikken inmiddels over veel sectorinformatie. Tips van collega zijn altijd welkom, maar andersom delen we onze marktkennis ook graag indien dat juridisch mogelijk is.”

MEER INFORMATIE

VROM-IOD Infodesk, 070-3392243, vi-iod.infodesk@vromiod.nl of www.vrominspectie.nl
NMa Informatie- en tiplijn, 0800-0231885, info@nmanet.nl
Op www.handhavingsportaal.nl/vakbladen/ketenkrant staat een overzicht van alle NMa programmamanagers.

MEER INFORMATIE

Cor van der Will, Cor.van.der.Will@rijnmond.politie.nl, 010-2741637
Kijk ook op Handhavingsportaal.nl voor bijvoorbeeld meer informatie over informatiegestuurde opsporing in het algemeen onder www.handhavingsportaal.nl/informatiegestuurde-politie of over informatie-uitwisseling onder www.handhavingsportaal.nl/informatie-uitwisseling.

COLOFON

Landelijk Overleg Milieuhandhaving

Koningskade 40
2596 AA Den Haag
T (070) 3519705
F (070) 3519707
E info@lom.nl

De Ketenkrant is een uitgave van het Landelijk Overleg Milieuhandhaving (LOM) en is bestemd voor handhavers van de leefomgeving uit alle kleursporen.

De krant verschijnt jaarlijks in april als bijlage bij het vakblad Handhaving

Nummer 5 • april 2011

Het Landelijk Overleg Milieuhandhaving is een nationaal samenwerkingsoverleg tussen ruim 500 overheden die zijn betrokken bij de handhaving van het leefmilieu. Om de handhaving effectief te organiseren en als overheid eenduidig te kunnen optreden initieert en faciliteert het LOM onderlinge afstemming, informatie-uitwisseling, samenwerking en ketenhandhaving.

Hoofdredactie: Bert Kaspers
Eindredactie, redactie en productie: Annette Mol, Creanet
Fotografie: De Beeldredactie
Vormgeving en drukwerkproductie: vijfkeerblauw.nl

WWW.LOM.NL

Altijd en overal met iedereen kunnen (samen)werken

Met minder mensen beter samenwerken en meer resultaten behalen. Het kan dankzij de digitale revolutie. Uitgangspunt: niet de procedure bepaalt hoe je je werk doet, maar het resultaat dat je wilt bereiken. Het Nieuwe Werken biedt echter geen blauwdruk. Je moet het zelf organiseren!

Overal en altijd je werkplek bij je hebben

Anita Smit is beleidsmedewerker bij directie HRM van het ministerie van Infrastructuur en Milieu. Zij geeft workshops over Het Nieuwe Werken en begeleidt afdelingen bij het invoeren ervan. "Eigenlijk moet iedere handhaver zijn werkproces zo kunnen inrichten, dat hij optimaal kan functioneren. Hoe je dat doet? Eerst met elkaar bepalen wat je als organisatie wilt bereiken, dan welke werkzaamheden daarvoor moeten worden gedaan en tenslotte welke hulpmiddelen je daarbij nodig hebt.

Moet je bijvoorbeeld veel in het veld aanwezig zijn? Met een smartphone kun je foto's maken, meteen linken aan GPS en via Internet in het systeem van de organisatie zetten. Met de laptop of iPad kun je overal op elk gewenst moment rapportages schrijven of proces verbaal opmaken. Is er regelmatig overleg nodig met collega's uit verschillende hoeken van het land? Via Skype of Yammer kun je op elke locatie deelnemen aan een vergadering. Moeten er strategische plannen of beleidsstukken worden geschreven? Gebruik Google-docs om een document te delen. Iedereen kan meelezen of meeschrijven en er is altijd maar één laatste versie. Wil je vanaf het begin participatie met de afdeling of de collega's? Via Yammer en LinkedIn-groepen kun je meteen de dialoog aangaan met degene die er straks mee moeten werken.

Voorwaarde: discipline en vertrouwen

Je werkplek bestaat uit een mobiele telefoon en een laptop. Je kunt werk en privé vervolgens zo inrichten dat het voor jou en je collega's handig is. Belangrijk is dat je met elkaar goed afspreekt wat verwachtingen en behoeftes zijn. Wanneer moet iedereen echt aanwezig zijn, hoe gaan we om met vertrouwelijke stukken, en hoe laten we weten wanneer en hoe iedereen bereikbaar is? Om optimaal profijt van het systeem te hebben, moet je wel discipline hebben en vertrouwen in je collega's.

Het is wel even wennen. In het begin ben je je houvast kwijt en voel je je bijvoorbeeld schuldig als je dinsdagochtend naar de sportschool gaat, maar niet als je op zondag nog steeds bezig bent mailtjes te sturen. Je moet goed je grenzen weten te bepalen. Het nieuwe werken legt de verantwoordelijkheid voor het werkproces en het resultaat helemaal bij jezelf!

Vijf handige 2.0 tools

Kijk op www.handhavingsportaal/vakbladen/ketenkrant voor de link naar de handleiding van deze handige tools.

1 Twitter

Twitter is een sociale netwerk-site waarop mensen in berichten ("tweets") van maximaal 140 tekens delen wat hen bezig houdt. Deze berichten kunnen in principe door iedereen gevolgd en gelezen worden, en men kan op elkaar reageren. Je abonneert je op de tweets van anderen en stelt zo je eigen informatiestroom en netwerk samen.

2 Yammer

Yammer is een gesloten online omgeving waarbinnen mensen van een organisatie met elkaar berichten en documenten kunnen uitwisselen, een soort interne Twitter. Via Yammer is het mogelijk om te zien waar collega's mee bezig zijn, kennis uit te wisselen en samen te werken. Door je op www.yammer.com aan te melden met het e-mail adres van je werk kom je direct in de Yammer van jouw organisatie terecht.

3 RSS

RSS is een techniek waarmee je een filter op het internet kan zetten die er voor zorgt dat alle informatie die voor jou relevant is naar jou toe komt.

4 GoogleDocs / Wiki

Met GoogleDocs of via een wiki kan je met meerdere personen aan een document werken. Doordat het document centraal is opgeslagen op het internet ontstaan er geen verschillende versies van hetzelfde document en kan je plaats- en tijdonafhankelijk samenwerken aan documenten.

5 Pleio

Pleio (Plein Overheid) is een online netwerk waarop ambtenaren kunnen samenwerken en informatie kunnen delen. Je kunt er een online vergaderzaal openen en een groep aanmaken als projectomgeving om met andere ambtenaren samen te werken, maar ook om burgers en ondernemers te betrekken.

MEER INFORMATIE

Anita Smit, 0614892125,
anita.n.smit@gmail.com.

'Niet praten, maar doen!'

Jenny Thunnissen is de nieuwe Inspecteur-generaal bij het ministerie van Infrastructuur en Milieu. Haar eerste taak is het in elkaar schuiven van de VROM-Inspectie en Inspectie Verkeer en Waterstaat (IVW). Thunnissen is ook de nieuwe voorzitter van het LOM. Bert Kaspers, die als adjunct-secretaris vanaf het begin bij het LOM is betrokken, legt haar een paar echte LOM-vragen voor.

Wat betekent de handhaving voor jou?

"Mijn hele werkende leven heb ik al te maken met handhavers. In mijn huidige functie blijkt de materie echter het meest complex. Bij de Belastingdienst en de IVW is de handhaving en het beschikbare instrumentarium bijvoorbeeld duidelijk gericht op het niet naleven. Handhaven in een bestuurlijke context is minder transparant: je hebt te maken met veel partijen, gedeelde verantwoordelijkheid en soms zelfs belangenverstrengeling. Ik zie het als een uitdaging om hier sturing aan te mogen geven."

En het LOM?

"Als je samen verantwoordelijk bent voor de handhaving van de leefomgeving in Nederland, moet je ergens een platform hebben om elkaar te ontmoeten, dat lijkt me logisch. Ik heb mij nog geen oordeel kunnen vormen hoe het platform functioneert, maar ik ben heel praktisch ingesteld en denk dat met name een overleg op managementniveau effectief kan zijn. We moeten met elkaar afspraken maken, die vervolgens gaan uitvoeren en elkaar daarop ook aanspreken. Voorwaarde is natuurlijk dat de vertegenwoordigers van de partners die in de LOM-vergadering hebben. Vrijblijvendheid is een dodelijke barrière. Als ik dingen beloof, kan ik het waarmaken door het in mijn eigen organisatie te gaan managen. Dat verwacht ik ook van de partners."

We zijn in het LOM al jaren bezig om ketenhandhaving van de grond te krijgen. Hier en daar zeker met succes. Maar het kan nog beter. Hoe kunnen we dat volgens jou het beste aanpakken?

"Ketenhandhaving is nooit af. Zolang afvalstoffen geld opleveren, zal er altijd criminaliteit zijn, hoe goed je de handhaving ook organiseert. Als we echter met elkaar vinden dat we niet dood moeten gaan aan asbest, dan moeten we er wel iets aan doen. Dus met elkaar prioriteiten vaststellen, draaiboeken opstellen, afspraken maken en sturen op resultaten. Heel belangrijk is natuurlijk dat de verantwoording voor de sturing wordt genomen. Er moet een plan van aanpak zijn en we moeten fors op de resultaten gaan sturen. Met de landelijke prioriteit vuurwerk is dat volgens mij trouwens helemaal goed gegaan."

De informatie-uitwisseling tussen bestuurs- en strafrecht is ook zo'n onderwerp waarover we al jarenlang met elkaar in gesprek zijn. Hoe kunnen we daar nu stappen gaan maken?

Andere invalshoek levert soms meer op

GECOMBINEERDE NETWERKDAGEN

In Zeeland wordt de geplande asbestdag op 11 mei breder ingestoken en komen nu ook bodem en grondstromen aan bod. De jaarlijkse handhavingdagen in Limburg in juni beginnen in de ochtend met een educatief gedeelte over bodem, asbest en evoa. Brabant gebruikt de opgedane ervaring om in het najaar eveneens gecombineerde netwerkdagen te organiseren. Het LOM

zocht de samenwerking met de Samenwerkingsknooppunten (SKP) om bestaande initiatieven met workshops op het gebied van de landelijke prioriteiten te combineren. "We willen aansluiten bij de behoefte van de handhavers in de regio en bij reeds bestaande bijeenkomsten", aldus LOM adjunct-secretaris Bert Kaspers. "Door andere onderwerpen toe te voegen, kunnen meer

handhavers uit verschillende disciplines elkaar ontmoeten en naast kennis opdoen ook even over grenzen kijken en netwerken." Als extraatje verzorgt het LOM een plenair blok over samenwerken en ketenhandhaving. De zuidelijke provincies reageerden enthousiast. Voor meer informatie kan contact worden opgenomen met Bert Kaspers, 070-3519703.

Jenny Thunnissen:
"Als we met elkaar landelijke prioriteiten afspreken, dan moeten we daar ook uitvoering aan geven."

"Binnen de Inspectieraad ben ik verantwoordelijk voor de portefeuille e-inspecties. Ik weet dus dat de techniek het probleem niet is, sterker nog, de structuur ligt in feite al klaar. Nu gaat het erom de functionaliteiten in te vullen. Maar dan loop je tegen de menselijke factor aan. Het strafrecht heeft veel beperkingen, de RUD's zijn er nog niet en informatie uitwisselen tussen 500 organisaties met verschillende niveaus van rechtsgelijkheid is niet te doen. Ook vraag ik mij af of we wel voldoende bestanden hebben om uit te wisselen. Is er digitaal wel de juiste informatie beschikbaar? Het Programma Informatie-uitwisseling Milieuhandhaving (PIM) is ingesteld om een plan van aanpak op te stellen."

Wat is jouw ideaal voor de samenwerking in de handhaving?

"Ik wil niet dat mijn mensen op drie verschillende plekken hetzelfde pakketje inspecteren, of dat verschillende diensten allemaal aan een stukje van een bedrijf knagen. Samenwerking is het moeilijkste wat er is. Het hemd is altijd nader dan de rok. Informatie-uitwisseling blijft ook lastig, er zijn zoveel overdrachtsmomenten. Op de werkvloer zie je toch al veel mooie dingen gebeuren. Het probleem zit

dus kennelijk bij ons als managers. Wij moeten de handen uit de mouwen steken en gaan regelen dat het werk gestructureerd en met resultaat kan worden gedaan."

Hoe kunnen we je helpen?

"Ik wil graag snappen waarmee ik bezig ben. Daarom vind ik het altijd fantastisch om een dagje mee te lopen in de praktijk. Het liefst natuurlijk met een inspectiedienst buiten mijn eigen gebied. Dus mocht je je geroepen voelen: ik zeg geen nee!" Mail naar joan.kloezeman@ivw.nl

Win een gratis workshop over het nieuwe werken!

Ga naar www.handhavingsportaal.nl/vakbladen/ketenkrant en geef aan waarom jij of jouw afdeling in aanmerking wil komen voor de gratis workshop. In overleg met de winnaars wordt de invulling van de workshop bepaald.

Samenwerking Friese bodem mist aanjager

Dick Katgert neemt de uitdaging aan

In Friesland staat de samenwerking tussen de bodemhandhavers nog in de kinderschoenen. Daarnaast ontbreekt het de kleinere gemeentes vaak aan capaciteit om de bodemhandhaving gedegen op te zetten. Dick Katgert, senior bodembeschikker van de gemeente Leeuwarden, voelt zich verantwoordelijk en heeft de handschoenen opgepakt.

“Soms kun je op je klompen aanvoelen dat een partij grond in een andere gemeente bij een boer in een sloot gaat verdwijnen.” Katgert vormt samen met Thomas Engbrenghof en Bouke de Grouw de afdeling bodembeheer van de gemeente Leeuwarden. “Alleen door informatie-uitwisseling en samenwerking kunnen we onze vingers erachter krijgen.” Nadat in 2006 het SEPH werd opgeheven, blijkt de samenwerking op het gebied van bodemhandhaving tussen de Friese gemeentes echter minimaal. “Wij missen een aanjager die de centrale coördinatie oppakt. Grond is handel en aannemers willen eraan verdienen. Toezicht is lastig, zolang men kan ‘vluchten’ naar andere gemeentes. Gemeentes zijn echter wel in 75 procent van de gevallen opdrachtgever voor de toepassingen en moeten dus zeker het goede voorbeeld geven.”

Reguliere handhaving van toepassingen

Katgert durft zijn nek uit te steken en zet in op samenwerking. Hij heeft een voorstel ‘ketenhandhaving grondstromen’ geschreven en ingebracht bij het Fries Handhaving Overleg met het verzoek om geld en capaciteit vrij te maken. “Je ziet de grond de grens overgaan en weet niet wat er verder mee gebeurt. Circa tachtig procent van de vrijkomende grond gaat vanuit Leeuwarden naar de buurgemeentes. Dan voel je je toch verantwoordelijk.” In het voorstel worden de randvoorwaarden voor ketenhandhaving ingevuld, zoals het opzetten van een netwerk, registratie van partijen grond in een spreadsheet en controle op volume zodat rapportages niet meerdere keren kunnen worden gebruikt. Het draaiboek ketenhandhaving is een

hulpmiddel om toezicht uit te voeren. “Het gaat ons niet om grootschalige projecten, maar om de reguliere handhaving van toepassingen.” Inmiddels is Katgert door het FHO aangesteld als projectleider ketenhandhaving grondstromen en kan hij uitvoering gaan geven aan het project. Heeft dit project kans van slagen? “Dat heb ik mij niet afgevraagd, ik zie dat het nu niet goed gaat en ik wil het uiterste doen om het beter te krijgen. Uiteindelijk willen we toch allemaal dat de handhaving structureel goed georganiseerd is, zodat de echte freeriders geen kans meer krijgen!”

TIP!

In Friesland loopt momenteel het project Grip op Grond. Projecten met grondverzet worden aan elkaar gekoppeld zodat vrijkomende grond uit het ene project gebruikt kan worden in het andere project. Een eerste aanzet tot een digitale grondbank?

Dick Katgert (l) en Thomas Engbrenghof zoeken de samenwerking

FOTOGRAF BEELDREDAKTIE/JACOB VAN ESSEN

Interventieteam Limburg start onderzoek

Wat gebeurt er met afgekeurde partijen grond?

Het bodeminterventieteam Limburg had even ruimte tussen twee zaken. En een prangende vraag: wat gebeurt er eigenlijk met partijen (afgekeurde) grond? Een onderzoeksvorstel was snel geschreven en de stuurgroep ging akkoord. Inmiddels heeft het team geconstateerd dat er opvallend veel bouwvergunningen zijn afgegeven waarbij je grondverzet kunt vermoeden, maar waar geen meldingen van partijen toegepaste grond zijn gedaan.

Raymond Hendriks is milieu-inspecteur bij de provincie Limburg en beoordeelt onder andere de meldingen van partijen grond die inkomen in het kader van het Besluit Bodemkwaliteit (Bbk). Vanwege zijn expertise is hij gevraagd deel te nemen aan dit project ‘Keteninterventie grondstromen’, waarin participeren Rijkswaterstaat, de waterschappen, de RMT's, het Openbaar Ministerie, de VROM-Inspectie en de Provincie Limburg. “Ik ga vaak ter plekke controleren of een aangemelde partij grond overeenkomt met de beschrijving in het begeleidende kwaliteitsrapport. Ook als de grond als schoon is geclassificeerd.” Regelmatig keurt hij partijen af, omdat de aangeleverde grond niet voldoet aan de voorwaarden die het Bbk stelt. Afgekeurde partijen

Is een partij grond door een ander afgekeurd, dan is waakzaamheid geboden!

worden echter niet centraal geregistreerd en kunnen dus altijd opnieuw bij een ander bevoegd gezag worden aangeboden. “Het reinigen van grond is duur”, vertelt Lando Mulleneers, coördinator handhaving van de provincie Lim-

burg en projectsecretaris. “Niet bij elk bevoegd gezag is er altijd de capaciteit om de in het rapport beschreven grond ook daadwerkelijk te gaan bekijken, voordat het wordt toegepast.”

Helpende hand

Het interventieteam hoopt met dit project kleinere gemeentes de helpende hand te kunnen bieden door het uitwisselen van informatie”, benadrukt Peter Nauts, vanuit de VROM-Inspectie betrokken bij de zuidelijke bodeminterventieteams en trekker van dit onderzoek. “We zijn begonnen om de collega's bodemhandhavers te vragen alle afgekeurde toepassingsmeldingen door te geven aan het Service Knooppunt (SKP) Limburg. Het SKP zorgt ervoor dat de informatie aan alle gemeentes beschikbaar wordt gesteld.

Is een partij door een ander afgekeurd, dan is waakzaamheid geboden! Daarnaast wordt de informatie gebruikt om analyses te maken en patronen te herkennen. Er is veel winst te behalen als intermediairs, zeker zij die regelmatig de fout ingaan, weten dat ze

in de gaten worden gehouden. Bovendien kunnen vooral de kleinere gemeentes door de samenwerking meer kennis opdoen over het juist interpreteren van de kwaliteitsrapporten en over mogelijke verbanden tussen bouwaanvragen en toepassingsmeldingen.”

Toepassingsmelding Bbk

Alle toepassingen van grond of baggerspecie moeten in het kader van het Besluit Bodemkwaliteit vijf werkdagen voor toepassing worden gemeld bij het bestuurlijk gezag. Afhankelijk van de kwaliteit van de ontvangende bodem en de geplande functie op de bodem zijn er kwaliteits- en hoeveelheidseisen gesteld, waaraan de partij grond moet voldoen. Als de melding wordt geweigerd, is het aan de eigenaar van de partij grond om hier een andere bestemming voor te zoeken.

MEER INFORMATIE

Lando Mulleneers, 043-3897637, lha.mulleneers@prvlimburg.nl

1. Bij een melding is een AP-04 keuringsrapport overgelegd. Uit de overzichtsfoto's blijkt niet dat op de bemonsterde locatie andere depots aanwezig zijn. Op het monsternemingsformulier is beschreven dat er slechts sporen puin en stol in het opgeboorde materiaal aanwezig zijn.

2. Bij het locatiebezoek wordt geconstateerd dat de locatie niet overeenkomt met de locatie ten tijde van de bemonstering. Hier en der liggen depots en in deze depots zijn significante hoeveelheden bodemvreemd materiaal aanwezig. Op basis van het locatiebezoek is de partij grond afgekeurd.

NIUWE KANSEN VOOR INFORMATIE-UITWISSELING 2

INTERPOL verzamelt informatie over grensoverschrijdende criminaliteit

Aangezien de criminaliteit niet stopt bij de landsgrens, moet ook de opsporing het stapje van lokaal naar internationaal weten te maken. Kennisuitwisseling staat hoog op de agenda bij INTERPOL. “Wij houden informatie tot nu toe te veel voor onszelf, terwijl het elders misschien heel goed van pas zou kunnen komen.” Aan de telefoon: Emile Lindemulder, Intelligence Management and Pollution Crime Officer bij INTERPOL.

INTERPOL staat bekend als de internationale politieorganisatie die zich bezig houdt met grensoverschrijdende criminaliteit, zoals drugs en mensenhandel. Inmiddels zijn er 188 lidstaten aangesloten. De laatste twintig jaar is ook de grensoverschrijdende milieucriminaliteit een hot item. In 2009 werden alle milieueactiviteiten gestructureerd in het Environmental Crime Programme. Lindemulder werd vanuit de Nederlandse tak, IPOL, gedetacheerd om hieraan mede uitvoering te geven.

Wat heeft de Nederlandse handhaver aan INTERPOL?

“We voorzien in verschillende behoeftes. Allereerst hebben we een aantal praktische handleidingen gemaakt, die gratis zijn te downloaden van onze website, www.interpol.int. Bijvoorbeeld de opsporingshandleiding ‘Illegale olielozingen door schepen’, de flora en fauna-smokkelgids en de ‘interrogatiegids’ over het opzetten van een goed verhoor. Daarnaast zetten we samen met de nationale handhavers internationale operaties op. RAMP was zo’n actie met als doel de illegale handel in reptielen en amfibieën aan te pakken. Omdat 51 landen meededen, konden we een wezenlijk signaal afgeven. De criminelen kregen echt het gevoel dat ze geen kant meer opkonden. Voor dergelijke internationale operaties is het van belang om de informatiehuishouding van de verschillende landen steeds meer op elkaar aan te sluiten. Dan ga je namelijk verbanden zien, kun je gaan prioriteren en een veel effectiever onderzoek starten.”

Ecomessage op Politiekennisset

“Ons derde, en misschien voor handhavers wel meest interessante product, is

COPYRIGHT EUROPOL

de mogelijkheid om informatie te halen, te brengen en te delen. Voor elk milieuonderzoek met een beetje internationale link, en dat zijn de meeste, kun je een kruisverwijzing opvragen in onze uitgebreide database of een gerichte onderzoeksvraag stellen aan een collega in het buitenland. Zijn er ergens op de wereld verwante gegevens bekend, dan heb je een hit. Over bijvoorbeeld elektronica-afval en de neushoornhandel hebben we al veel verwijzingen opgeslagen. Andersom geldt natuurlijk wel dat het systeem ook vanuit Nederland moet worden gevoerd. Voor het internationaal delen van informatie is een standaardformulier de ‘ecomessage’ te downloaden via het Politiekennisset. Kwestie van na afloop van een onderzoek even alle relevante gegevens invoeren! Het INTERPOL National Central Bureau verzorgt de rest.”

MEER INFORMATIE

www.interpol.int of mail naar environmentalcrime@interpol.int
INTERPOL National Central Bureau in Nederland: Klpd dienst IPOL

Handhavers MARN slaan handen ineen

Asbestcontroles. Doos van Pandora?

De Gelderse bouw- en woningtoezichthouder, Wijnand Jol, liep in zijn gemeente West Maas en Waal regelmatig tegen grenzen aan. "Sinds ik de asbestcontroles erbij ging doen, was het alsof de doos van Pandora openging: geen waterdichte regelgeving, onzichtbare dodelijke materie en elkaar concurrerende spelers. Hoe meer je gaat controleren, hoe meer ellende je tegenkomt. Van levensgevaarlijke onkunde tot zware milieucriminaliteit."

"Er is bijna geen saneerder waarvoor ik nu mijn hand in het vuur durf te steken", verklaart Jol. "Bewust of onbewust, maar 80 procent van de meldingen is niet in orde. Een gemeente is echter een te kleine speler in de grote asbestwereld om verschil te kunnen maken. Ook stringente handhaving maakt weinig indruk als men bij de buurgemeente gewoon zijn gang kan gaan. Die gasten lachen je – bij wijze van spreken – achter je rug uit, ze weten precies hoe ze om ons heen moeten." Toen Jol tijdens de cursus Asbestdeskundige (sc570) hierover flink van leer trok, voelde medecursist Joop Braak-

man, toezichthouder bij de provincie, zich meteen aangesproken.

Hoeveelheden vastleggen en controleren

Tijd om de handen ineen te slaan. Jol en Braakman vroegen Emile Pilage, handhavingcoördinator regio Nijmegen om aan te sluiten. Jol: "Mijn eerste insteek was informatie-uitwisseling om samen een vuist te kunnen maken. Maar hoe pak je dat aan?" Pilage wist raad. "We zijn begonnen met de keten in de regio in beeld te brengen. Wie zit waar en wat kan er fout gaan? Vervolgens hebben we

Emile Pilage:

"Regelmatig verbaas ik me erover dat de asbesthandhaving nog in de kinderschoenen staat, terwijl we er al zo lang mee bezig zijn. Neem nou het gevaar voor de toezichthouders zelf. Hoeveel mensen uit ons vak hebben niet al eens in een ruimte gestaan waar illegaal asbest werd gesloopt. Je merkt pas dat je asbest staat te happen als het te laat is."

Wijnand Jol:

"Consequente asbesthandhaving kost te veel tijd en capaciteit met de huidige systematiek van certificeringen en accreditaties, versnipperde regelgeving en verschillende bevoegdheden. Naast het bestuurlijke handhavingstraject proberen wij toch ook de certificerende instanties aan te schrijven en politie en Arbeidsinspectie erbij te betrekken."

Joop Braakman:

"Ik hoop dat de ketenhandhaving in de RUD's geborgd gaat worden. Dat is een prachtige kans om de asbesthandhaving gestructureerd aan te pakken."

ons gefocust op de stroom asbest en zijn we gaan inventariseren. Hoeveel vierkante meter staat er in het inventarisatie rapport, in de vergunning en in de melding? Hoeveel verwijderd de saneerder en klopt dit met wat er staat in de transportpapieren, en hoeveel belandt er tenslotte bij de (tussen)opslag."

Ondertussen hebben zich meer gemeentes aangesloten en is ook de politie betrokken bij het overleg. Iedere gemeente levert nu gegevens aan, de provincie verzamelt en maakt een overzicht. Heel concreet, in vierkante meters op een Excelsheet. De volgende

stap is om bij de aannemer aan te kloppen, indien gewenst met een data-analyse vanuit de provincie. "Komen de getallen niet overeen, dan moeten zij het maar verklaren", aldus Braakman. "Iedereen wist dat er van alles misging, nu kunnen we het met cijfers aantonen en ze aanpakken."

Maak het onderdeel van je dagelijkse werk!

Het eerste grote succes werd echter meteen teniet gedaan. Een fraudeerende aannemer van wie na meerdere klachten het certificaat was ingetrokken, bleek na twee maanden alweer

vrolijk aan de slag met een nieuw certificaat. "Kijk, dan haak je als individuele gemeente al snel af", verklaart Jol. "Ons sterkt het alleen maar om door te gaan. Met onze aanpak hebben we een structuur opgezet, waarin de informatie-uitwisseling onderdeel van het werkproces is geworden en nieuwe afspraken zijn gemaakt met politie en Arbeidsinspectie. Dit is geen project dat weer wordt afgerond, maar een olievlek die zich langzaam uitbreidt. Dat begint zich al rond te spreken onder de saneerders. Nu we met elkaar de keten sluiten, kunnen ze niet zo makkelijk meer om ons heen!"

TIP 1

Informatie uitwisselen op Viadesk

Op het kennisnetwerk Viadesk wordt door gemeentelijke asbestdeskundigen, handhavers van de provincie, de Arbeidsinspectie, de VROM-Inspectie en politie informatie gedeeld over problemen uit de praktijk. Vragen over nieuw beleid, de WABO, de kwaliteit van asbestinventarisatie rapporten, asbest in puin of bodem na een calamiteit, wat te doen als je in een asbestbesmetting komt te staan en nog veel meer, worden door de deskundigen zelf opgelost. Ook wordt de werkwijze van dubieuze bedrijven besproken. Als de discussie is afgerond, wordt de informatie op www.agent-schap.nl gezet, zodat ook anderen de problemen en oplossingen kunnen bekijken. Wil je je aansluiten bij Viadesk, meld je dan eerst aan bij Otto Hege-man, implementatiemanager van het LOM, ohegeman@lom.nl.

TIP 2

Veel asbestinfo op handhavingsportaal.nl

Vrijwel dagelijks worden er nieuwe berichten op www.handhavingsportaal.nl geplaatst. Klik regelmatig op het subthema asbest (onder afval). Daar vind je onder andere nieuwtjes, protocollen, wetgeving, publicaties, opleidingen, best practises en nog veel meer. Of abonneer je op de RSS, dan ben je altijd op de hoogte. Wil je ook een verwijzing op het handhavingsportaal krijgen, meld de link dan zelf aan ohegeman@lom.nl. Klik bijvoorbeeld eens op www.handhavingsportaal.nl/asbestwegwijzer of www.handhavingsportaal.nl/asbestbeleid.

TIP 3

Volg de discussies op LinkedIn en Twitter

Op LinkedIn zijn meerdere groepen actief met asbest. Ook hier kun je achtergrondinfo vinden of meedoen aan een discussie, kwestie van even aanmelden en zoeken op asbest. Kijk bij Twitter bijvoorbeeld onder 'Alles over asbest' of typ #asbest in bij de zoekfunctie.

Andere invalshoek levert soms meer op

MEDIATIONVAARDIGHEDEN VOOR BETER BEGRIP

Waarom loopt de samenwerking bij ketenhandhaving niet altijd even soepel? Mediationvaardigheden kunnen helpen om samenwerking en informatie-uitwisseling effectiever te maken. Maar ook om het contact tussen handhaber en gehandhaafde soepeler te laten verlopen.

De laatste jaren wordt bij de Nederlandse overheid steeds vaker gebruik gemaakt van mediationvaardigheden: communicatieve vaardigheden die helpen om gesprekken niet te laten escaleren en om achter de echte behoefte van betrokkenen te komen.

Recent onderzoek van Binnenlandse Zaken heeft aangetoond dat de inzet van mediationvaardigheden tot 56 van

de zaken heeft geleid tot een oplossing en een efficiencyslag. Dat betekent minder administratieve lasten en een grotere tevredenheid bij burgers en bedrijven. De communicatie verloopt soepeler, de samenwerking verloopt prettiger, teams functioneren effectiever!

Voor meer informatie over mediationvaardigheden, kijk op www.cvc.nl van het Centrum voor Conflictantering, 023 532 31 96.

Gratis kennismakingsworkshop!

Het CVC biedt een gratis kennismakingsworkshop aan voor handhavers die willen ervaren hoe mediationvaardigheden de samenwerking kunnen verbeteren. Vul op www.handhavingsportaal.nl/vakbladen/ketenkrant de bon in en weet kun jij of je afdeling gebruik maken van dit unieke aanbod.

Gratis boek Asbestfeiten voor snelle beslissers!

Het LOM heeft een bijdrage geleverd aan het boek Asbestfeiten van Search, dat interessante cases bevat en heel veel adressen en verwijzingen. Ga naar www.handhavingsportaal.nl/vakbladen/ketenkrant en vul de bon in. De eerste tien aanmeldingen krijgen het boek gratis toegezonden.

Lezers
aanbieding

Slim! Maak bestuurders medeverantwoordelijk

Wil je het asbestprobleem echt aanpakken, dan moet je tijd en energie erin kunnen steken. Elke gemeente kampt echter met capaciteitsproblemen. Asbesthandhaving moet het vaak hebben van fanatiekelingen die tijd vrij maken voor gericht toezicht. Voorwaarde blijft echter de steun van het management.

"Bij mij kwam de omslag toen in mijn naaste omgeving een vrouw na een akelig ziekbed overleed aan asbestose", vertelt Braakman. "Haar man was vertegenwoordiger van voegspecie en krabbelde bij de klant regelmatig een voegje eruit om het eigen spul te demonstreren. Het zorgzaam uitkloppen van haar mans werkkleding is de

vrouw fataal geworden. Asbest is onzichtbaar en dodelijk. Als je eenmaal het gevaar beseft, dan snap je niet waarom er niet meer aandacht voor is. De piek van het aantal asbestdoden komt pas over tien jaar, nu zijn er per jaar al meer asbestslachtoffers dan verkeersdoden. Nog dagelijks komt er asbest vrij.

Neem nou die saneerder die we op heterdaad betraptten terwijl hij platen asbest in stukken stond te hakken, omdat ze niet in zijn wagen pasten. Of de landbouwer die ruim 50 ton asbest op zijn erf had opgeslagen. Maak bestuurders bewust van de gevaren voor de volksgezondheid door schrijnende gevallen en spraakmakende cases te presenteren. Zodra ze er vanaf weten, zijn ze medeverantwoordelijk voor de gevolgen. Wrijf ze dat maar eens onder de neus!"

Modelproject EVOA op de plank

Overijssel: opdrogen illegale export bij de bron

Er is weinig zicht op de voorraden afgedankte elektronica bij de detaillist. Niemand houdt bij hoeveel er door de consument wordt ingeleverd. Samenwerking Handhaving Overijssel (SHO) startte het project Witgoed en Elektronica om de illegale export van elektronica-afval bij de bron, de detaillist dus, te laten opdrogen. De VROM-Inspectie stapte in en noemt het een modelproject. Inmiddels liggen draaiboeken, checklisten en voorlichtingsmateriaal klaar om in andere provincies te worden ingezet. Gewoon even downloaden van seph.nl.

Een groot probleem

Jaarlijks komen duizenden elektrische apparaten via illegale opkopers op schrootmarkten in Afrika terecht, waar ze schadelijk zijn voor mens en milieu. In Nederland zijn deze apparaten goed te recyclen. Niet al het elektronisch afval komt echter bij het hiervoor ingestelde NVMP (Nederlandse Verwijdering Metalektro Producten) terecht. Het kan de detaillist namelijk meer geld en ruimte in zijn magazijn opleveren als hij de afgedankte elektronica onderhands verkoopt.

Geïnspireerde partners

De aanleiding voor het Overijsselse project vormde het in 2009 door de politie IJsselland uitgevoerde EMMA-onderzoek naar illegaal opgeslagen koelkasten, waar inmiddels flinke veroordelingen zijn gevallen. Bij het SHO werd vervolgens de wens neergelegd om de problematiek in de breedte op te pakken. In het regionale handhavingsoverleg scoorde dat voorstel met stip en EVOA werd in het handhavingprogramma 2010 opgenomen. Freerk Jan Medendorp (midden) werd benoemd tot projectleider, vanwege zijn succesvolle aanpak bij het politie-onderzoek. Tijdens de jaarlijkse netwerkbijeenkomst 'Handhaven voor Elkaar' werd de aftrap gegeven en sloten meerdere handhavingpartners zich meteen aan.

Herma Mars (2e v.l.) gemeente Zwarte-waterland, is vanaf het begin betrokken geweest. "Als gemeente ben je slechts een kleine schakel in de keten. Door samen te werken in de keten kun je doorpakken. De helft van de gemeentes uit Overijssel doen nu mee. Bewustwording is het sleutelwoord: wees bijvoorbeeld alert op opgeslagen apparatuur en busjes van koelkasten. We zijn in dit project met alle gemeentes tegelijk gaan controleren en rapporteerden terug naar Freerk Jan. Dan ontstaat er een provinciebreed beeld en kun je gaan handhaven."

"Schroom niet om de belastingdienst erbij te halen!", benadrukt Martin Velten (l.), opsporingsambtenaar bij de belastingdienst. "Overal waar geld wordt verdiend, moet belasting worden betaald. Door oud witgoed aan illegale opkopers te verkopen creëer je een zwartgeldcircuit. Wij hebben een enorme database met gegevens over bedrijven, waarvan gemeentes gebruik kunnen maken."

Een bedrijf dat belasting ontduikt, heeft het vaak milieutechnisch ook niet allemaal op orde. We zijn begonnen met het geven van voorlichting en hebben alle detaillisten gevraagd voorraadadministratie te gaan voeren over de ingenomen goederen."

De VROM-Inspectie recheert terug van containers vol elektronisch afval in de haven naar de bron. Paul van Oosterhout (2e v.r.) is al zes jaar betrokken bij elektronica-afval, de laatste twee jaar in LOM-verband. "De VROM-Inspectie geeft al lang prioriteit aan het voorkomen van de illegale export naar Afrika, maar kan dit niet in haar eentje. In Overijssel kwamen ze ons tegemoet door het begin van de keten te laten opdrogen. Een voorbeeldproject dat zeker als model voor andere provincies kan dienen. Het LOM ondersteunt deze aanpak van harte en als VROM-Inspectie zijn we meteen ingestapt."

Nu is het zaak de Overijsselse aanpak een landelijk vervolg te geven!

Het Servicepunt Handhaving Overijssel zorgde voor structuur en deed de procesbegeleiding. Meteen werd sterk ingezet op communicatie, intern en extern. Irma Evers (r): "Alles valt of staat met een goede afstemming en samenhang tussen mensen en producten." Daarnaast werd aangestuurd op een innovatieve samenwerking met partners als Kamer van Koophandel, NVMP en MKB.

Aanpak op drie fronten

Drie werkgroepen werden opgericht:

1. De groep Informatie-inventarisatie hield zich bezig met het verzamelen van achtergrondinformatie, zoals wetgeving, ervaringen elders etc.
2. Preventieve handhaving was de inzet van de tweede werkgroep. Voor de campagne 'Scoort u ook in Afrika?' werden brochures, posters, informatiebijeenkomsten en free publicity ingezet. De Kamer van Koophandel verzond de brochure aan 600 Overijsselse bedrijven, de Stichting NVMP en MKB Midden Nederland leverden inhoudelijke input aan. De milieuc commissie

Provincie Overijssel en de Kamer van Koophandel financierden het geheel.

3. Vier maanden later begon het daadwerkelijke controleren. Voor de Overijsselse handhavers werd een kant-en-klaar-pakket ontwikkeld waarmee controles konden worden georganiseerd en uitgevoerd, 14 gemeentes deden mee en bezochten 72 bedrijven.

Met resultaat!

Dankzij de preventieve campagne leverden de controles weinig misstanden op. Inmiddels komt er bij het NVMP wel meer elektronica-afval uit Overijssel binnen. Ook ontstaat er een zelfreinigende beweging in de branche en worden bedrijfsleiders vanuit hun hoofdkantoor gesommeerd zich aan de regels te houden. "Nu is het zaak de Overijsselse aanpak een landelijk vervolg te geven en de toestroom naar illegale opkopers overal af te knippen, zodat we in de havens minder elektronica-afval gaan aantreffen." Aldus Van Oosterhout. Onder regie van het LOM wordt gewerkt aan een landelijke aanpak. "We hebben hier een kant en klaar project dat gemeentes zo kunnen opvragen", biedt Evers aan, "met draaiboeken, checklisten en standaardbrieven."

MEER INFORMATIE

Handige tips

Kijk voor handige tips op www.handhavingsportaal.nl/vakbladen/ketenkrant

Voor meer informatie

Kijk op www.seph.nl/Instrumentarium/ in de map Voorbeeldmateriaal Witgoed en Elektronica. Hierin vind je ook het Greenpeace-filmpje: 'Digitaal gedumpt in Ghana'. Contactpersoon voor inhoudelijke vragen Freerk Jan Medendorp, 06-53217274, voor vragen over instrumenten Servicepunt Handhaving Overijssel (Seph) Irma Ploeg, 038-4997572. Of neem contact op met Paul van Oosterhout VROM Inspectie, 010-2244424 en paul.vanoosterhout@minvrom.nl.

Kijk ook op:

www.handhavingsportaal.nl/digitale-dump
www.rijksverheid.nl zoek op elektronica
www.wecycle.nl
www.producenten-verantwoordelijkheid.nl
www.niwo.nl

Samenwerken in drie stappen

Nieuw! Handhaving ontheffing Flora- en faunawet

Het toezicht en de handhaving op ontheffingen Flora en faunawet staat bij de meeste gemeentes niet bovenaan de prioriteitenlijst. Stichting Groennetwerk greep haar kans en sloeg twee vliegen in een klap: de boa's leerden meer over de flora- en faunawetgeving en de bouwers merkten dat de natuurhandhaving serieus wordt opgepakt.

1. Neem het initiatief

Met de inwerkingtreding van de WABO is in de meeste gevallen de gemeente het loket voor de aanvraag. Is de flora- en faunawetgeving in het geding, dan blijft de Dienst Regelingen (ministerie ELI) op dat onderdeel de beoordeling uitvoeren en stelt zonodig aanvullende voorwaarden. Het toezicht op de verleende vergunning ligt vanaf 1 oktober 2010 wel op het bordje van de gemeente. In de praktijk leer je het meeste, dus besloot handhavingcoördinator Peter Pfaff van Regio Noord-Veluwe de dikke dossiers te vertalen in handzame checklists en gingen er voor het eerst handhavers op pad om te controleren of de in de ontheffing opgelegde mitigerende maatregelen ook daadwerkelijk waren genomen.

2. Hou het eenvoudig

"Samen met de eigenaar heb ik eerst de vergunning bekeken en vervolgens een rondje over het terrein gemaakt", vertelt boa Henne de Ruiter van de gemeente Ermelo. "In drie van de vier gevallen had men het goed gedaan en bij de sloop de verblijfplaatsen van vleermuizen ontzien, vleermuiskasten opgehangen, vervangend leefgebied voor uilen ingericht of maatregelen getroffen om het leefgebied van dassen in stand te houden. Slechts één aannemer had bij het bouwklare maken van het terrein de zeldzame en beschermde Wilde marjolein weggeschoveld. Daar hebben we proces verbaal opgemaakt." Agnes Groot Roessink, boa van de gemeente Apeldoorn is enthousiast. "Als je hebt ervaren hoe het werkt, krijg je ook oog voor wat niet wordt aangevraagd en daar liggen de echte pijnpunten. Het is fijn om te merken dat de meeste opdrachtgevers blij zijn met de korte lijnen en een volgende keer sneller contact zullen opnemen voor advies."

3. Samen sta je sterk

Bij Stichting Groennetwerk zijn 145 groene boa's aangesloten. Via nieuwsbrieven, praktijkdagen en door met elkaar projecten te draaien, wordt kennis uitgewisseld. Bijna nog belangrijker vindt men de netwerkfunctie. De kracht zit in het enthousiasme van de deelnemers, niemand is ergens toe verplicht. "Onze leden gaan vaak samen op pad", vertelt Peter Pfaff. "Om van elkaar te leren, maar ook omdat je elkaar soms hard nodig hebt. Eén telefoontje van de toezichthouder randmeren die problemen met kitesurfers heeft, volstaat om versterking uit te laten rukken. Andersom komt hij meteen zijn boot uit als we met elkaar de motorcrossers willen aanpakken. We maken gebruik van elkaars kennis en handjes, over en weer. Daardoor staan we veel sterker als handhaver."

MEER INFORMATIE

Peter Pfaff, ppfaff@regionoordveluwe.nl.

Kijk ook op handhavingsportaal.nl, bijvoorbeeld bij www.handhavingsportaal.nl/ndff. Via deze link kan de Handleiding Gebruik van de Nationale Databank Flora en Fauna bij het Wabo-loket worden gedownload. Of kijk op www.handhavingsportaal.nl/gedragscode.

Gebouwen fungeren vaak als vaste rust- of verblijfplaats voor beschermde diersoorten zoals vleermuizen, zwaluwen, uilen en steenmarters. Bij de sloop moeten dan vervangende maatregelen worden getroffen. Toezicht hierop ontbreekt vaak. V.l.n.r. Peter Pfaff, Henne de Ruiter en Agnes Groot Roessink

TIP! Maak gebruik van boeregistratie.nl

Veel boa's hebben zich al aangemeld en houden hun controle-resultaten bij op boeregistratie.nl. Niet alleen handig als verantwoording naar de werkgever, maar ook om naderhand landelijk of regionaal analyses te kunnen maken over trends en ontwikkelingen waarop de handhaving vervolgens weer kan inspelen.

Groene handhavers slaan alarm

Wee degene, die het pad van de illegale crosser kruist

Storende herrie, overal opstuivend stof en wie niet snel genoeg opzij gaat, wordt van z'n sokken gereden! Ongestoord genieten van de natuur is er niet meer bij. De motorcrosser rukt op in de natuurgebieden en de handhaver staat vaak machteloos. Illegale crossers staan hoog genoteerd als grootste frustratie van publiek en handhavers. Dat blijkt tijdens de door het LOM georganiseerde prioriteringsbijeenkomsten.

Van heinde en ver komen ze naar de zandgronden van de Brabantse Kempen, waar op internet illegale cross-tochten worden aangekondigd. Stijf van de adrenaline verstoren de crossers kronkelige zandpaden, zorgvuldig opgeworpen wallen, pas aangelegde poeltjes en complete dassenburchten. Dat daarbij paarden op hol slaan,

beschermde planten kapot gaan en reptielen sneuvelen, boeit hen kennelijk niet. Onherkenbaar, met dichtgeslagen helm en flink bemodderde kentekenplaten, is het de ultieme uitdaging om rakelings langs de handhaver te scheuren. Doeltreffende middelen om ze tegen te houden, worden door de wet niet toegestaan. "Als je er

al eentje weet staande te houden, laten ze zich lachend bekeuren," verzucht boswachter Sjaak Smits. "De boetes zijn zo laag, na afloop lappen zijn maten gewoon allemaal een tientje." De handhaver staat in zijn hemd! Hogere boetes en bestuursrechtelijke versterking in de vorm van verordeningen zijn noodzakelijk.

Brabant: Samen Sterk in het Buitengebied

Niet alleen het motorcrossen, ook andere problemen in het buitengebied zoals wild- en visstropen, afvalstortingen en hennepcultuur vragen om samenwerking en een effectieve aanpak. In Brabant Zuid-Oost stak men de koppen bij elkaar en organiseerde de Provincie samen met alle handhavingspartners het Handhavingsteam Buitengebied.

Onder het motto 'Samen Sterk in het Buitengebied (SSiB)' worden lastige, grensoverschrijdende zaken door het vierkoppige team opgepakt, altijd in samenwerking met de betrokken lokale handhavende instanties. "Boa's die voorheen veertig kilometer van elkaar worstelden met hetzelfde probleem werken nu samen aan de oplossing", aldus Ad van den Berk, die met dertig jaar ervaring in het buitengebied recht van spreken heeft.

Daarnaast is er een centraal meldpunt ingesteld waar 24 uur per dag burgers, handhavers en andere belanghebbenden misstanden kunnen melden. "Juist de vrijwilligers van bijvoorbeeld natuurverenigingen of de vogelbescherming leveren een schat aan informatie aan", vertelt Ben Follon, coördinator handhaving van de gemeente Bergeijk en vanaf het begin betrokken bij het project.

"Netwerken bouwen is de voornaamste taak van het team. Daarnaast spoort ons team ook zelf overtredingen op. Meldingen van burgers, recreanten en andere belanghebbenden worden meteen uitgezet en opgepakt."

Andere aanpak hardnekkige problemen

Het eerste jaar van SSiB is inmiddels achter de rug en de prioriteiten zijn vastgesteld. "We hebben alle partners probleem punten laten benoemen. Vervolgens hebben we hieruit een aantal hardnekkige problemen geselecteerd die we op een andere manier proberen aan te pakken", vertelt Mario Kanits van de SRE Milieudienst en regiocoördinator van het handhavingsteam. "Hiervoor waren we met te veel losse dingen tegelijk bezig, maar losten we het probleem niet altijd op," vult Hans Goertz aan, boa van het team SSiB.

FOTOGRAFIE BEELDREDAKTIE/BRAM SAEYS

Als we allemaal onze ogen en oren de kost geven, zorgen we er samen voor dat Brabant veilig, schoon maar vooral mooi blijft, kijk op www.brabant.nl/samensterk. V.l.n.r. Ben Follon, Hans Goertz (voor), Mario Kanits, Sjaak Smits, Ad van den Berk.

"Het zou helpen als de boetes voor het illegaal crossen flink worden verhoogd of dat we de mogelijkheid hebben meteen de motor in beslag te nemen. Dat maakt indruk." De Groene Brigade, v.l.n.r. Jos Vroegrijk, Hein Wilting, Gerrit Lenting, Miel Lemaire, Huub Vink, Ton Cuppens.

Limburg: Groene Brigade altijd paraat

Ook in Limburg veroorzaken de illegale crossers veel overlast. Jos Vroegrijk weet er alles van. Hij was 30 jaar politie-man toen hij vier jaar geleden de kans kreeg om bij De Groene Brigade te beginnen. "Wij kunnen dit probleem niet alleen oplossen. De boete is te laag, de pakkans te klein en de middelen om crossers te vangen zijn te beperkt. Het Openbaar Ministerie denkt dat als wij onze hand opsteken, de crossers netjes stoppen. Niets is minder waar, de kans is groter dat de handhaver in het ziekenhuis belandt."

Twee jaar geleden kregen Vroegrijk en collega Hein Wilting toestemming alternatieve middelen in te zetten om de motorcrossers te pakken. "Honderd meter na een bocht in bij crossers geliefde bospaden bouwden we mobiele rundervangkralen met feloranje netten in de flanken en hekken om de terugweg af te sluiten. Politie en boa's werkten samen, want illegale crossers zijn vaak agressieve types. Heb je ze te pakken, dan moeten ze er vervolgens niet vanaf komen met een boete van 60 euro natuurlijk. Dus hoog inzetten en niet alleen bekeuren volgens art. 461, maar ook voor verstoring beschermde dier- en plantsoorten, rijden in stiltegebied, valse kentekenplaten, motor niet verzekerd... Het is een omweg waarin je veel energie moet stoppen, maar dan heeft het ook effect."

Meteten reageren op elke tip

De Groene Brigade bestaat uit zes tot in hun tenen gemotiveerde handhavers, betaald door de Provincie. Het team is 24 uur per dag direct bereikbaar en heeft volledig mandaat tot handelen. "Onze kracht is, dat we meteen kunnen reageren op een melding, maar ook maanden achter elkaar structureel kunnen posten. We hebben een groot netwerk, staan altijd paraat (iedereen heeft de beschikking over een Defender) en reageren op elke tip. We gaan gewoon door, totdat we ze te pakken hebben. En we hebben succes. Er staan inmiddels heel wat heterdaadjes en een aantal grote zaken op ons conto!"

TIP!

van Vroegrijk

"Elke gemeente heeft een bestemmingsplan buitengebied. Dit vloeit voort uit de Wet Ruimtelijke Ordening.

Overtredingen hiervan zijn strafbaar gesteld in de Wet op de Economische Delicten. Dus als een bos in het bestemmingsplan buitengebied aangewezen is als natuur en het crossen hier een strijdige handeling is, kan men met succes een proces verbaal opmaken. In het Limburgse zijn al diverse crossers hiervoor veroordeeld tot een boete van 350 euro. Het is even zoeken in het bestemmingsplan, doch het loont de moeite!"

LOM organiseert prioriteringsbijeenkomsten op verzoek

Zet de mensen die in de praktijk bezig zijn met toezicht en handhaving op het gebied van groen bij elkaar. Laat hen aangeven tegen welke problemen zij aanlopen. Bepaal vervolgens met elkaar de top 5 van overtredingen.

Doel en ambitie van de door het LOM op verzoek georganiseerde regionale handhavingbijeenkomsten is te komen tot een gezamenlijk handhavingplan Natuurwetgeving. Aan het eind van de bijeenkomsten adopteert elke organisatie een prioriteit om vervolgens te komen met een projectplan voor een gezamenlijke aanpak. Tot nu toe zijn er bijeenkomsten georganiseerd in Zuid-Holland, Drenthe en het Waddengebied. Prioriteiten die in elke bijeenkomst naar voren kwamen zijn: illegaal crossen in natuurgebieden, wildstropen, visstropen, verstoren en vernielen van flora en fauna en roofvogelvervolgning.

Landelijke expertmeeting

Begin dit jaar werd via dezelfde formule in opdracht van de kerngroep Natuur een drukbezochte expertmeeting Flora- en Fauna-overtredingen georganiseerd. Zo'n 50 aanwezigen met uiteenlopende specialismen (vis, wild, planten, vogels) en van diverse organisaties (rijk, pro-

vincies, politie, terreinbeheerders, koepelorganisaties en onderzoeksinstituten) discussieerden in werkgroepen over wat prioritaire thema's zijn en hoe deze het beste kunnen worden aangepakt.

Meer info, op www.lom.nl onder 'nieuws' staat een verslag van de dag of neem contact op met Fred Kok of Bert Kaspers 070-3519705.

SAMENWERKINGSPROJECT Waakzaam Milieu is handhaven op hoog niveau

Giftig heksenbrouwsel, genaamd stookolie, ontmaskerd

“Wist je dat de zeescheepvaart het milieu twintig keer meer vervuult dan de totale luchtvaart?” Met een olijke blik kijkt Cemile Catakli je aan. Ze is unithoofd Waterpolitie KLPD en wist haar organisatie in beweging te krijgen om tijd en geld te steken in een multidisciplinair samenwerkingsinitiatief gericht op de controle van stookolie. Partners in crime vanaf het begin waren Theo van der Linde, procesvoerder KLPD Unit Operationele Ondersteuning, Ben Jan Hunsche, senior inspecteur VROM-Inspectie en Jos Sint Nicolaas, hoofdinspecteur IVW.

Een matroos die in het ziekenhuis belandt, talloze meldingen van stank-overlast, een weggebrande bodem uit een monsterbakje... Twijfels over de zuiverheid van scheepsbrandstoffen zijn er volop, maar hoe bewijs je het en voorkom je de daardoor veroorzaakte levensgevaarlijke uitstoot van fijnstof? “Scheepvaartmotoren zijn niet kieskeurig en draaien net zo makkelijk op vervuilde stookolie als op zuivere”, vertelt Hunsche, sinds de Probo Koala specialist in de oliestroom. “Bunkerolie wordt daarom regelmatig gebruikt als vuilnisbak voor restproducten, die anders alleen via dure afvalverbranding kunnen worden verwijderd. Gevaarlijke praktijken, want niemand weet welke verbindingen er uit de schoorsteen komen, zodra het mengsel wordt verbrand.”

Hoe kom je erachter dat er afvalstoffen met de stookolie zijn gemengd?

Van der Linde kaartte het probleem aan en wist de juiste ketenpartners bij elkaar te brengen. Hunsche zorgde voor specialistisch kennis, Catakli overtuigde iedereen van het belang en het project Waakzaam Milieu stond in de steigers. Voordat iemand vraagtekens kon gaan zetten, druppelden de eerste successen al binnen.

“Tachtig procent zit in de voorbereiding”, benadrukt Van der Linde. “Ons geheime wapen is een database (I-base) gevuld met informatie afkomstig van de politie en de verschillende rijksinspecties. Zodra de gegevens van een schip worden ingevoerd, kunnen allerlei verbindingen worden gelegd. Dat levert informatie op over eerdere transporten, over afzender en bestemming, over schepen met een vergelijkbare lading, over alle bedrijven die daar weer mee te maken hebben en ga zo maar door. De KLPD-collega's hebben vervolgens een beslisboom opgesteld om transporten te kunnen prioriteren.”

Realtime informatie

Twintig procent van het werk gebeurt op de dag van de controle. Op enkele uitzonderingen na gaat het vervoer van bunkerbrandstoffen via het Schelde-Rijnkanaal. Op het uur U is het kantoor van Rijkswaterstaat op het Kreeksluizencomplex te Rilland omgetoverd tot centrale post. Aan de kennistafel stand-by de specialisten van KLPD, IVW en VI. “Hier beslissen we welke schepen bezocht gaan worden door een controlerende eenheid” vertelt Catakli, die de hele actie coördineert. “Aan boord van het schip vult de eenheid een basiscontroleformulier met informatie over lading en schip in en verstuurt dit digitaal naar de collega's aan de wal. Met behulp van de I-base maken de specialisten snel een analyse. Twintig minuten later komt het signaal: wel of niet monsternen. Is monsternen het geval, dan zijn de specialisten al onderweg, voorzien van veiligheidspakken en een mobiel laboratorium. De eerste testresultaten geven een indicatie over de vervolgaanpak: bestuurs- of strafrechtelijk, en over het vervolgtraject: welke andere actoren in de keten zijn erbij betrokken. De opbrengst na 24 uur: 22 schepen gecontroleerd! In 14 gevallen was er aanleiding tot indicatieve monsternamen, in vier gevallen is er een strafrechtelijk vervolg opgestart.”

Verskillende bevoegdheden, strafrechtelijk en bestuursrechtelijk ingrijpen kan allebei

“Op deze manier traceren we gevaarlijke stookoliemengsels terug naar de bron, kunnen we andere schepen die met hetzelfde mengsel varen meteen stil laten leggen, en krijgen we de boeven te pakken die verantwoordelijk zijn voor het illegaal opmengen. Bovendien hebben we tienduizenden liters vermengde olie getraceerd voordat het kon worden verbrand.” Aldus Hunsche.

BRON ARCHIEF IVW

Moraal van dit verhaal: zonder samenwerking is een dergelijk actie niet mogelijk. “Zowel handhaven en opsporen, dat kun je als dienst niet zelfstandig,” benadrukt Van der Linde. “Om het hele criminele netwerk zichtbaar te krijgen en aan te kunnen pakken, heb je de specialisten, de middelen en de bevoegdheden van de handhavingspartners nodig. En een gemeenschappelijk doel. Het gaat bij ons niet om wie beter is, maar om wie het beste is in zijn vakgebied. Ieder pakt zijn rol en zijn deel van de kosten.” De laatste stap is nu het project borgen in de operationele organisatie. “Dat gaat wel lukken”, lacht Catakli. “Sinds de hoofdcommissaris in zijn nieuwjaarsspeech het succes van Waakzaam Milieu heeft onthuld, is er een run ontstaan en wil iedereen aansluiten.”

FOTOGRAFIE DE BEELDREDAKTIE/ARIE KIEVIT

De collega's van Rijkswaterstaat stellen graag hun boot beschikbaar V.l.n.r Theo van der Linde, Benjan Hunsche, Cor van der Pol (RWS), Willem Linthout, (RWS) Cemile Catakli, Jan Koenen (RWS).

MEER INFORMATIE

Kijk ook op handhavingsportaal.nl
Bijvoorbeeld bij afval/stookolie:
www.handhavingsportaal.nl/afval-schepen
(zie ook de link naar de Zembla

documentaire De smerige olieroute).
Of over de verschillende bevoegdheden:
www.handhavingsportaal.nl/bestuur-strafrecht.

Theo van der Linde, 06-21825305

Cemile Catakli, 06-46376761

Ben Jan Hunsche, 06-52595531

NIEUWE KANSEN VOOR INFORMATIE-UITWISSELING 3

PIM brengt structuur in informatie-uitwisseling

Rampen zoals in Volendam, Enschede, Schiphol en recentelijk Moerdijk bevestigen maar al te duidelijk dat milieu-overtredingen wel degelijk mensenlevens kunnen kosten. Maar ook dat de informatie-uitwisseling tussen de verschillende handhavende instanties nog steeds niet goed gaat. Het Programma Informatieuitwisseling Milieuhandhaving (PIM) moet de oplossing bieden. De opdracht komt van de ministeries van Infrastructuur en Milieu en die van Veiligheid en Justitie. Titia van Leeuwen is de programmamanager.

Alweer een project over informatie-uitwisseling! Hebben we er daarvan al niet genoeg lopen?

“Het eerste wat wij gaan doen, is inventariseren wat er op het gebied van informatie-uitwisseling allemaal al is gedaan en ontwikkeld, en hoe we daarop verder kunnen bouwen. We hebben in Nederland nu eenmaal nog steeds meer dan 500 handhavende instanties die allemaal eigen informatiesystemen hebben en te weinig kennis delen. Alle onderzoeksrapporten (Oosting, Mans etc.) die naar aanleiding van de rampen zijn opgesteld, benadrukken dat alles valt of staat met een betere informatie-

uitwisseling. Daar kunnen we niet aan voorbij gaan. De vorming van de Regionale Uitvoeringsdiensten (RUD's) is een aanzet tot een andere organisatie en concentratie van de handhaving op gemeentelijk en provinciaal niveau, PIM gaat structuur en systeem in de communicatie en informatie-uitwisseling tussen alle handhavende instanties brengen.”

Hoe pakken jullie het aan?

“We richten ons op zeven projecten. We gaan bijvoorbeeld kijken naar het juridisch kader: wat is wettelijk, ook binnen Europa, allemaal mogelijk, en wat moet veranderen? En naar standaardisering: gebruiken we allemaal dezelfde begrippen? Samen met ICTU (een organisatie die voor de overheid ICT-oplossingen ontwikkelt) gaan we op zoek naar de beste infrastructuur voor informatie-uitwisseling. Voor de themaspecifieke informatie-uitwisseling bouwen we verder op wat het LOM met de kruispuntbanken voor vuurwerk en asbest heeft opgestart.

Daarnaast gaan we onderzoeken of we de informatie van alle huidige meldpunten kunnen koppelen. Heel belangrijk tenslotte: we gaan in het hele land bijeenkomsten met handhavers organiseren om iedereen betrokken te krijgen. Immers informatie-uitwisseling is mensenwerk, men moet het wel willen!”

Wat willen jullie bereiken?

“Mijn ideaalbeeld is een landsdekkende structuur van uitvoeringsdiensten, die met elkaar en alle andere handhavende instanties (zowel strafrechtelijk als bestuurlijk) communiceren via een efficiënt werkend systeem. Met daarbij een veel meer op risico's gerichte handhaving. Daar heb je dus een goede informatiehuishouding voor nodig. De verschillen tussen strafrecht en bestuursrecht zullen altijd blijven bestaan, prima, zolang er maar wederzijds een goede informatiestroom op gang komt. Ons streven is om in 2013 PIM te kunnen afronden, als ook de RUD's zijn ingevoerd.”

Wat betekent dit voor de handhaver?

De handhaver van de toekomst is iemand die omgevingsbewust en risicogericht handhaaft. En die snel kan communiceren. We hebben al zoveel middelen tot onze beschikking, kijk naar wat er bijvoorbeeld met de nieuwe sociale media gebeurt. Als er straks een andere werkwijze en attitude van handhaven komt, gekoppeld aan een landelijke structuur voor informatie-uitwisseling, zal het niveau van de handhaving alleen maar beter kunnen worden!

MEER INFORMATIE

Mail naar titia.vanleeuwen@minvrom.nl of kijk op www.uitvoeringmetambitie.nl